

Houtbouw

in België **2011-2020**

© Hout Info Bois - Arch D. Dermaix - Bureau Format D2

De vijfde tweejaarlijkse enquête werd eind 2020 afgerond. Deze enquête heeft betrekking op de activiteiten van de houtbouwbedrijven over de jaren 2019 en 2020.

Dankzij deze reeks van vijf enquêtes kunnen nu de trends inzake houtbouw in België over de laatste 10 jaar aan het licht worden gebracht.

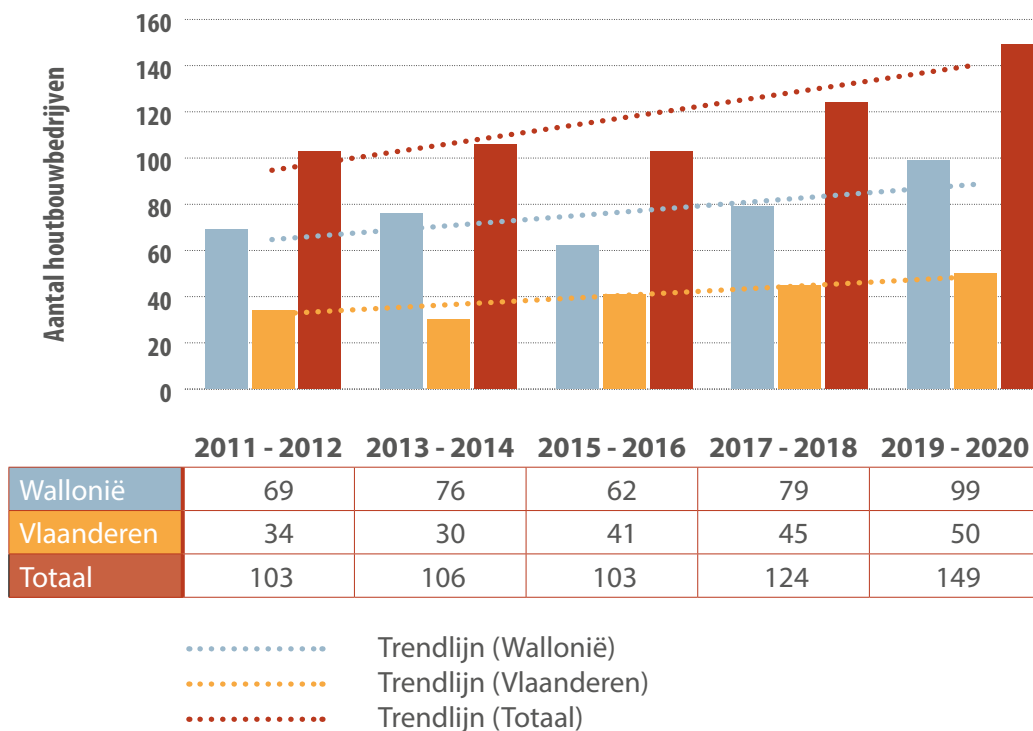
Net zoals in elke editie heeft Hout Info Bois een zo exhaustief mogelijk onderzoek gevoerd door telefonisch contact op te nemen met alle bedrijven die verklaren aan houtbouw te doen¹.

De enquête werd uitgevoerd in samenwerking met het Office Économique Wallon du Bois en de Confédération de la Construction Wallonne.

¹ Om te vermijden dat de bedrijven zouden worden lastig gevallen door verkopers of andere, garanderen wij de strikte vertrouwelijkheid van de persoonsgegevens die ons zijn meegedeeld en zullen wij **onder geen enkel voorwendsel** de lijst van houtbouwbedrijven verspreiden.

1 | De houtbouwbedrijven

De houtbouw zoals die in de enquêtes aan bod komt, omvat alle gebouwen (residentiële en niet-residentiële nieuwbouw – sporthallen, industriële gebouwen, scholen, ...-, renovaties, uitbreidingen en optoppingen²) waarvan de verticale hoofdstructuur in hout is opgetrokken. Een gebouw in metselwerk met een houten gebinte wordt dus niet in de enquête meegeteld.

Figuur 1. Aantal houtbouwbedrijven (nieuwbouw – residentieel en niet-residentieel en RUO) en trendlijnen.

Zoals weergegeven in figuur 1, stelt men duidelijk vast dat de trend van het aantal houtbouwbedrijven stijgend blijft, zowel op Belgisch als op regionaal niveau. In 2020 is het totale aantal bedrijven trouwens sinds 2011 nog nooit zo hoog geweest.

Het is belangrijk om te duiden dat de regionale eigenheden die in deze enquête worden aangehaald, niet gelinkt zijn met de bouwactiviteit op zich maar wel met de maatschappelijke zetel van het bedrijf. Een Vlaams bedrijf kan inderdaad in Wallonië bouwen net zoals een Waals bedrijf evengoed in Vlaanderen kan bouwen. Ter informatie, wij hebben geen contact gehad met bedrijven met maatschappelijke zetel in één gewest en bedrijfszetel in een ander.

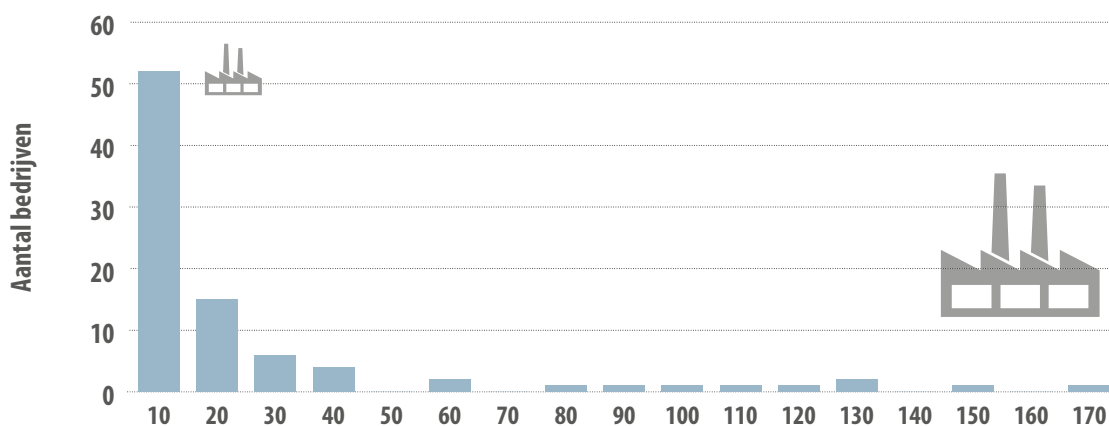
In 2019-2020 hebben 2/3 van de houtbouwbedrijven hun maatschappelijke zetel in Wallonië en zijn 1/3 van de bedrijven in Vlaanderen gevestigd. Dit onevenwicht tussen Vlaanderen en Wallonië betekent niet dat houtbouw sterker ontwikkeld is in Wallonië. De sector is er gewoonweg anders gestructureerd dan in Vlaanderen (cf. hoofdstuk 3).

Het dient vermeld dat geen enkel houtbouwbedrijf uit het Brussels gewest aan onze enquête heeft deelgenomen.

² De renovaties, uitbreidingen en optoppingen worden gebundeld en verder in de tekst met het acroniem **RUO** aangeduid.

2 | De grootte van de bedrijven

De grootte van de bedrijven blijft zeer beperkt met bijna 60% kleine ondernemingen die minder dan 10 gebouwen per jaar realiseren. Slechts 15% van de bedrijven plaatst meer dan 50 woningen per jaar; enkel en alleen deze bedrijven vertegenwoordigen iets meer dan 60% van de Belgische residentiële houtbouwmarkt.

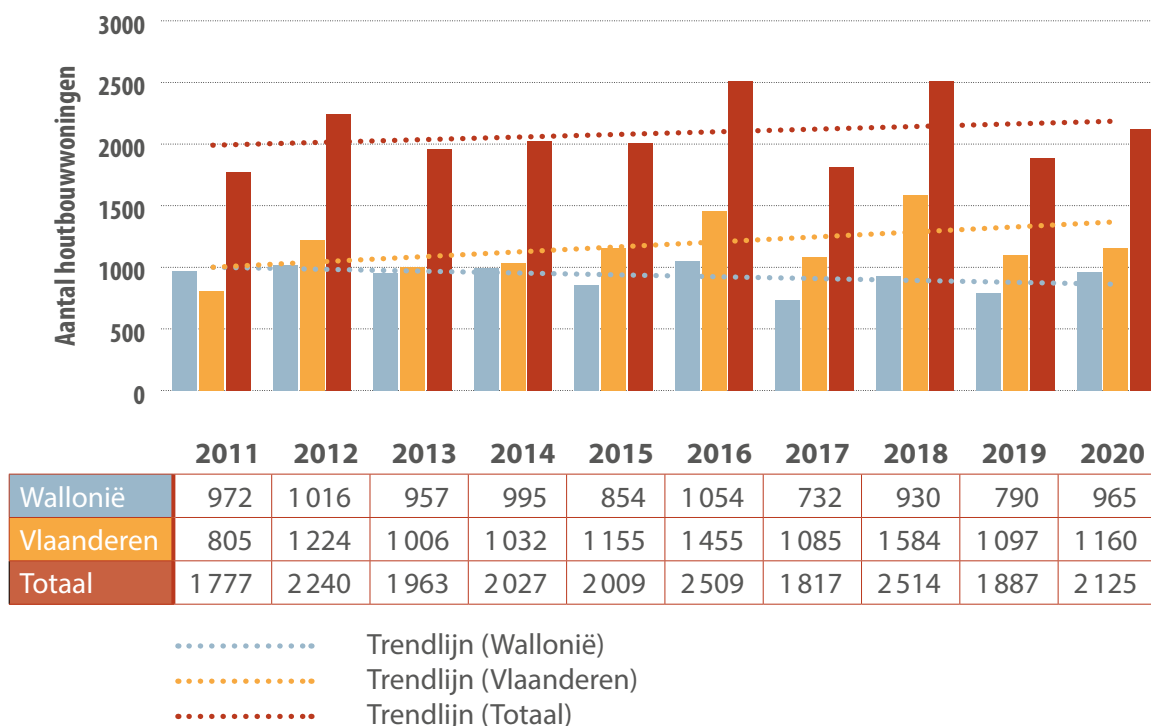
Figuur 2. Aantal bedrijven in functie van het aantal nieuwe houtbouwwooningen dat zij jaarlijks realiseren – cijfers 2020.

Ten opzichte van de voorgaande jaren (cf. onze enquêtes op de site www.houtinfobois.be/nl/telechargements/onderzoek-studie/) is het interessant om vast te stellen dat de verdeling van de bedrijven in de categorieën met jaarlijks aantal nieuwbouwwooningen boven de 50 meer gespreid is. Het aandeel van deze bedrijven bedroeg 10% in de voorgaande enquêtes en bedraagt nu 15%. Gemiddeld lijkt de grootte van de bedrijven dus toe te nemen, wat noodzakelijkerwijs gepaard gaat met een intensivering van de bouwactiviteit ten koste van andere activiteiten zoals schrijnwerk die bepaalde bedrijven nog parallel deden (productie van ramen, meubilair, ...), en met een toename van de prefabricatie.

Indien de situatie op die manier vastligt, zou men geleidelijk aan een afname van het aantal kleine houtbouwbedrijven moeten noteren. Dat is niet het geval, wel integendeel. Deze vaststelling is waarschijnlijk enerzijds te wijten aan het feit dat kleine bedrijven beslissen om hun productie fors op te drijven door meer dan 10 gebouwen per jaar te realiseren en zo hun concurrentiepositie te versterken. Anderzijds is het best mogelijk dat, in een algemeen enthousiasme om biomaterialen in de bouw in te zetten, steeds meer bedrijven beslissen om deze markt te betreden. Het aantal nieuwe kleine bedrijven compenseert of overtreft zelfs het aantal bedrijven dat haar jaarlijkse productie opdrijft. De Belgische toename (vooral aan Waalse kant) van het aantal ondernemingen bevestigt dit. De nieuwe houtbouwbedrijven starten wellicht hun activiteit met een vrij beperkte productie (minder dan 10 gebouwen per jaar), kwestie van tijd te nemen om het marktpotentieel te evalueren of te ontdekken.

3 | Aantal nieuwe houtbouwwoningen

Onderstaande tabel toont de evolutie per gewest en op nationaal niveau van het aantal nieuwe houtbouwwoningen gerealiseerd door de bedrijven.

Figuur 3. Aantal houtbouwwoningen (inclusief export) gerealiseerd door de bedrijven, per gewest en op nationaal niveau.

Opmerking: Men stelt verschillen vast tussen de cijfers van de even jaren en die van de oneven jaren. De enquêtes gaan door in september van elk even jaar. Daarom hebben we beslist om voor de even jaren een cijfer te weerhouden dat gebaseerd is op de verhouding tussen het aantal dagen en het aantal gerealiseerde woningen en dus het cijfer voor het volledig jaar te extrapoleren via de regel van drie. Als we de cijfers van de oneven en de even jaren vergelijken, stellen we vast dat de cijfers van de even jaren altijd hoger liggen dan die van de oneven jaren die eraan voorafgaan. Dit lijkt erop te wijzen dat onze extrapolatie de werkelijkheid overschat. De moeilijkheid om bouwcijfers te bekomen, de onzekerheid rond het aantal realisaties dat een bedrijf voorziet en de soms aanzienlijke tijd die bedrijven nemen om informatie door te spelen, staat ons niet toe anders te werk te gaan. Door altijd dezelfde werkwijze te hanteren, is het echter mogelijk om trends aan het licht te brengen zoals met stippellijn op de figuur staat aangegeven.

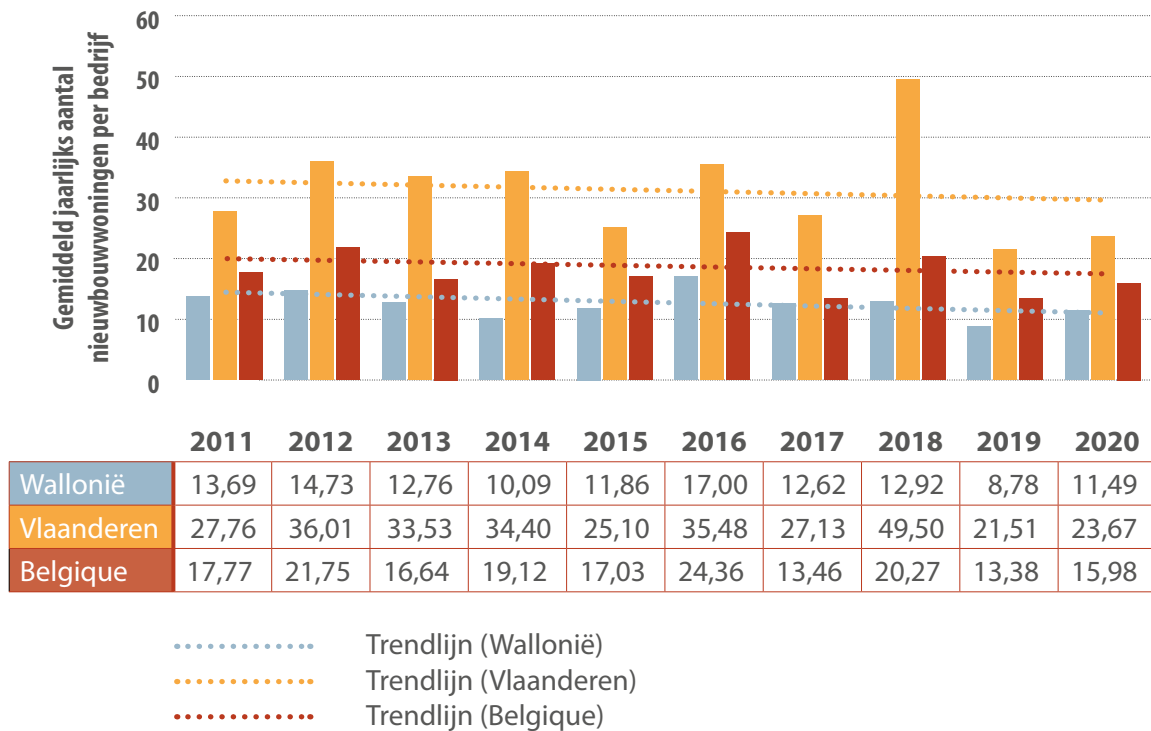
Hoewel de nationale trend op basis van de cijfers tussen 2011 en 2021 steeds in stijgende lijn gaat, is een zekere afvlakking van de houtbouwactiviteit in 2020 wel degelijk voelbaar.

De reden van de groeivertraging is zeker veelvoudig. Meerdere hypothesen kunnen geformuleerd worden:

- Allereerst een **structurele hypothese**. De grootte van de bedrijven kan een verklaring zijn: kleine ondernemingen kunnen geconfronteerd worden met een aanzienlijke en toenemende concurrentie van de meest ontwikkelde bedrijven op de markt en, geleidelijk aan, gedwongen worden hun productie verder te verminderen. Wij hebben te weinig gegevens om deze hypothese te verifiëren. Tijdens onze gesprekken met de bedrijven hebben wij geen informatie ontvangen die deze hypothese kon bevestigen of weerleggen. De moeilijkheid ligt ook in het feit dat wij op het ogenblik van het contact nog geen globaal beeld hebben van de evolutie van de sector!
- Ten tweede, een **conjuncturele hypothese**. Mogelijks hebben de bedrijven te kampen gehad met een vertraging van hun activiteiten die verband kan houden met een vermindering van het aantal bestellingen, een schaarste aan bepaalde grondstoffen, enz. Maar een van de hoofdoorzaken is zeker de impact van de coronacrisis. Ook al heeft de bouwsector over het algemeen zijn activiteiten kunnen voortzetten ondanks een bruuske vertraging tussen maart en juni 2020, toch kan het personeel, heel het jaar 2020 door, slachtoffer zijn geweest van het virus, wat de organisatie van de productie en het beheer van werven bemoeilijkt. Ook de toelevering van materialen uit zogenaamde “niet-essentiële” ondernemingen was ingewikkelder. De combinatie van deze factoren heeft zeker bijgedragen, althans in 2020, tot de vertraging van de houtbouwactiviteit.

Deze nationale trend verbergt regionale verschillen. Het aantal nieuwe houtbouwwoningen opgetrokken door Waalse bedrijven blijft inderdaad zowel in 2019 als in 2020 constant of stijgt zelfs lichtjes ten opzichte van 2017 en 2018. Sinds de eerste jaren van het onderzoek vertoont de Waalse trend echter een lichte daling. Deze afname wordt wellicht verklaard binnen de volgende context: de structuur van de Waalse houtbouwsector omvat hoofdzakelijk zeer kleine bedrijven, type schrijnwerkerijen, die naast hun klassieke activiteiten ook aan houtbouw doen. Daarnaast zijn er een beperkt aantal grote bedrijven die houtbouw als enige activiteit hebben. Deze bedrijven zijn noodzakelijkerwijs competitiever en oefenen onvermijdelijk een sterke druk uit op de prijzen die kleinere structuren niet kunnen hanteren. De categorie van bedrijven die minder dan 10 woningen per jaar realiseren, telt derhalve in totaal een kleiner aantal gebouwen en wordt wellicht tegelijkertijd aangevuld met nieuwe bedrijven die voorzichtig de houtbouwmarkt wensen te betreden.

Figuur 4 geeft dit regionale verschil op een andere manier weer. De figuur toont het gemiddeld jaarlijks aantal nieuwbouwwoningen per bedrijf. De twee gewesten vertonen sinds 2011 een dalende trend.

Figuur 4. Gemiddeld jaarlijks aantal nieuwbouwwoningen per bedrijf.

Het jaarlijks aantal nieuwbouwwoningen per bedrijf is nog steeds aanzienlijk hoger (zo'n 2,5 maal hoger) in Vlaanderen dan in Wallonië. Dit verschil weerspiegelt het verschil in grootte van de houtbouwbedrijven. De Vlaamse bedrijven zijn groter en houtbouw is er vaker de enige activiteit. De houtbouw volgens de "sleutel op de deur"-formule is er meer gesystematiseerd en het eraan verbonden productieproces meer stereotiep. De dalende trend van het aantal woningen in Vlaanderen is voornamelijk te wijten aan de fluctuerende activiteit van één groot bedrijf, en meer bepaald aan haar export, die de laatste twee jaar sterk is teruggelopen.

In Wallonië is de daling van het jaarlijks aantal woningen per bedrijf te wijten aan de sterke stijging van het aantal nieuwe houtbouwbedrijven waarvan de activiteit echter beperkt blijft (minder dan 10 gebouwen per jaar).

Deze duidelijk neerwaartse trend in beide gewesten is een nieuw gegeven in deze laatste twee jaar. Deze tweejaarlijkse schommelingen zijn echter te wijten aan de specifieke aard van de houtbouwsector: weinig houtbouwbedrijven in vergelijking met de gehele bouwsector, een beperkt aantal bedrijven dat een groot aantal gebouwen realiseert. Daarom kan de kleinste verandering in het aantal realisaties van een groot bedrijf een impact hebben op de statistieken van de globale houtbouwsector.

4 | Het aandeel van houtbouw in België

Nieuwbouw

Er bestaat in België geen inventaris van de gebouwen op basis van het gebruikte structuurmateriaal. Voor wat deze enquête betreft, zijn de belangrijkste officiële cijfers de statistieken over de bouwvergunningen van de Algemene Directie Statistiek (Statistics Belgium). Deze statistieken zijn terug te vinden op <http://statbel.fgov.be/nl/themas/bouwen-wonen/bouwvergunningen>.

We hebben de cijfers voor houtbouw van een bepaald jaar vergeleken met de afgeleverde bouwvergunningen voor eengezinswoningen van het jaar voordien, ervan uitgaand dat er een periode van een jaar nodig is tussen het afleveren van de vergunning en de volledige afwerking van het gebouw.

Tabel 1 geeft, vanaf 2011, het aantal afgeleverde bouwvergunningen voor eengezinswoningen, ongeacht het gebruikte structuurmateriaal. Door het aantal houten huizen die in België gebouwd werden te delen door het aantal bouwvergunningen ongeacht het materiaal, bekomt men het marktaandeel van houtbouw, in%.

Jaar	Bouwvergunningen afgeleverd voor eengezinswoningen (*)	Totaal aantal gerealiseerde houtbouwoningen	Export	Percentage van houtbouw in België ((totaal houtbouwoningen – export)/bouwvergunningen voor eengezinswoningen)
2011	24 298	1 777	175	6,59 %
2012	20 987	2 241	342	9,05 %
2013	21 976	1 963	180	8,11 %
2014	21 065	2 027	135	8,98 %
2015	22 277	1 788	101	7,57 %
2016	19 136	2 509	213	12,00 %
2017	19 953	1 817	128	8,46 %
2018	19 186	2 514	421	10,91 %
2019**	24 248	1 887	137	7,22 %
2020**	24 035	2 125	272	7,71 %

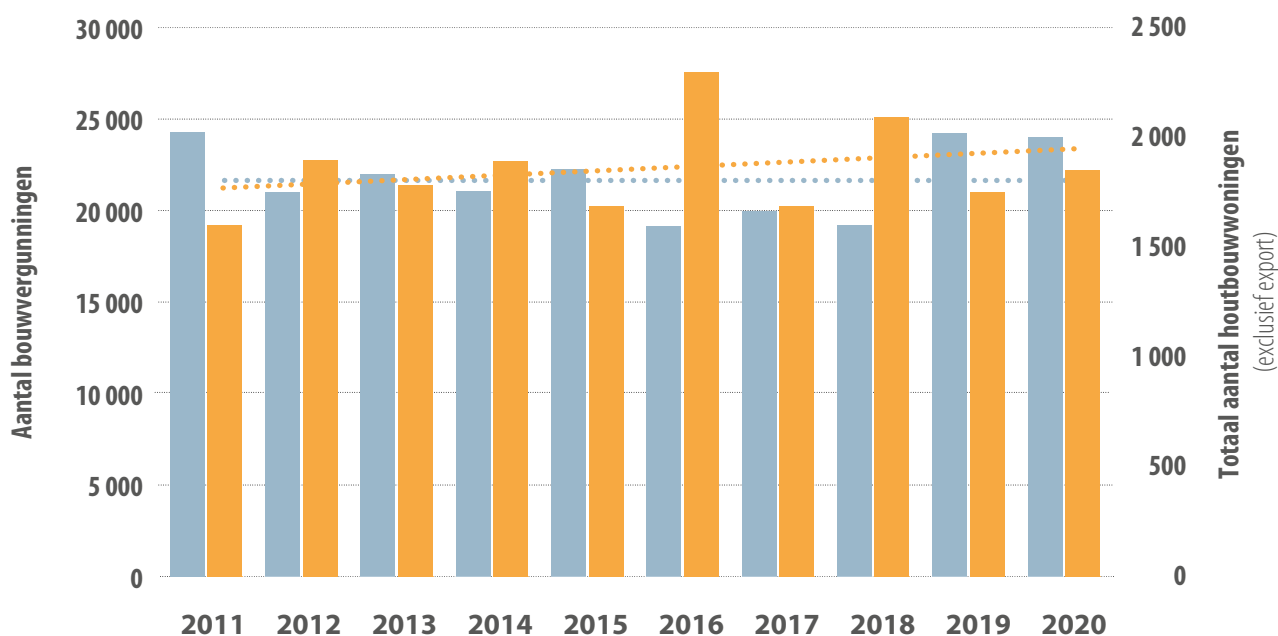
(*) Cijfers van het jaar dat voorafgaat – (**) Cijfers bekomen op 23/06/2021

Tabel 1. Aantal bouwvergunningen voor residentiële gebouwen, voor nieuwbouw en percentage nieuwbouw in hout ten opzichte van de afgeleverde bouwvergunningen.

Het is belangrijk te vermelden dat we ervan uitgaan dat het aantal houten huizen die in het buitenland zouden geproduceerd en naar België ingevoerd zijn, verwaarloosbaar is. De telefonische contacten in de loop van het onderzoek hebben geen enkel dergelijk geval aan het licht gebracht.

Tabel 1 en Figuur 7 laten een duidelijke daling zien van het aandeel aan houtbouwoningen in 2019 en 2020 in vergelijking met de voorgaande jaren. Deze daling kan moeilijk toegeschreven worden aan de gevolgen van de coronacrisis aangezien er weinig reden is om aan te nemen dat de houtbouwsector zwaarder zou zijn getroffen dan de bouwsector in het algemeen. Men merkt echter wel een duidelijke stijging van het aantal bouwvergunningen in 2018 en 2019 (deze cijfers komen overeen met de gegevens van 2019 en 2020 in tabel 1) in vergelijking met de drie voorgaande jaren (de cijfers van 2015 tot 2017 komen overeen met de gegevens van de jaren 2016-2018 in tabel 1). Deze toename van ongeveer 5000 eenheden is hoogstwaarschijnlijk het gevolg van de strengere regels voor de energieprestaties van gebouwen in Vlaanderen vanaf 1/1/2021. Als gevolg daarvan hebben architecten zich gehaast om bouwvergunningsaanvragen in te dienen voor gebouwen die nog aan de oude EPB-normen kunnen voldoen. De cijfers van het aantal na 1/1/2021 ingediende bouwvergunningen zouden, in het geval van een daling, deze hypothese bevestigen.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bouwvergunningen afgeleverd voor eengezinswoningen	24 298	20 987	21 976	21 065	22 277	19 136	19 953	19 186	24 248	24 035
Totaal aantal houtbouwoningen - export	1 602	1 899	1 783	1 892	1 687	2 296	1 689	2 093	1 750	1 853

- ..... Trendlijn (Bouwvergunningen afgeleverd voor eengezinswoningen)
- ..... Trendlijn (Totaal aantal houtbouwoningen - export)

Figuur 7. Evolutie van het aantal afgeleverde bouwvergunningen (linkerstaven) en van het aantal houtbouwoningen, exclusief export (rechterstaven) per jaar

Niet verrassend is de vaststelling dat houtbouw nog steeds een stijging vertoont die echter minder sterk is dan in de voorgaande enquête.

5 | Renovaties, uitbreidingen en optoppingen (RUO)

Het marktaandeel van RUO schommelt van jaar tot jaar zoals weergegeven in tabel 2.

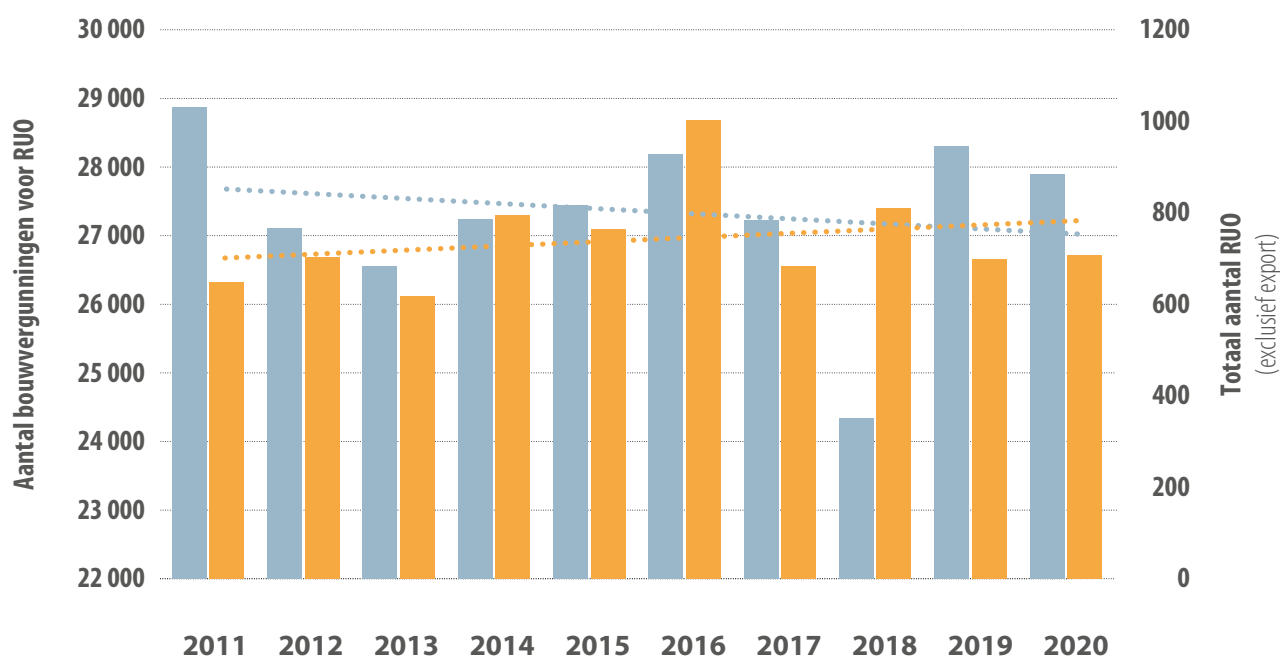
Het is belangrijk te vermelden dat de statistieken betreffende de RUO die door de Algemene Directie Statistiek verstrekt worden – (<http://statbel.fgov.be/nl/themas/bouwen-wonen/bouwvergunningen>) betrekking hebben op aangevraagde bouwvergunningen. In heel wat gevallen, met name voor zeer kleine oppervlaktes, wordt geen bouwvergunning aangevraagd. Bovendien zijn er in de statistieken betreffende de RUO geen afzonderlijke cijfers voor uitbreidingen en optoppingen beschikbaar. Deze zijn vervat in de algemene cijfers voor renovaties waar ook aanvragen voor heel andere renovaties in zitten (die verband houden met verbouwingen, afbraakwerken, ...)!

Jaar	Bouwvergunningen afgeleverd voor RUO ^(*)	Totaal aantal RUO in houtbouw	Export	Percentage van RUO in houtbouw in België ((totaal RUO in houtbouw – export)/ bouwvergunningen afgeleverd voor RUO)
2011	28 866	667	19	2,24 %
2012	27 106	888	185	2,59 %
2013	26 558	638	20	2,33 %
2014	27 244	815	20	2,92 %
2015	27 437	769	5	2,78 %
2016	28 183	1050	47	3,56 %
2017	27 229	687	3	2,51 %
2018	24 335	815	4	3,33 %
2019	28 301	705	6	2,47 %
2020	27 896	714	6	2,54 %

^(*) Cijfers op 23/06/2021

Tabel 2. Aantal bouwvergunningen voor RUO en percentage RUO in houtbouw ten opzichte van de afgeleverde vergunningen voor renovatie.

Zoals figuur 8 aangeeft, blijft de trend voor RUO in houtbouw over de periode van 10 jaar stijgend ondanks de teruggang voor RUO in houtbouw deze laatste twee jaar.

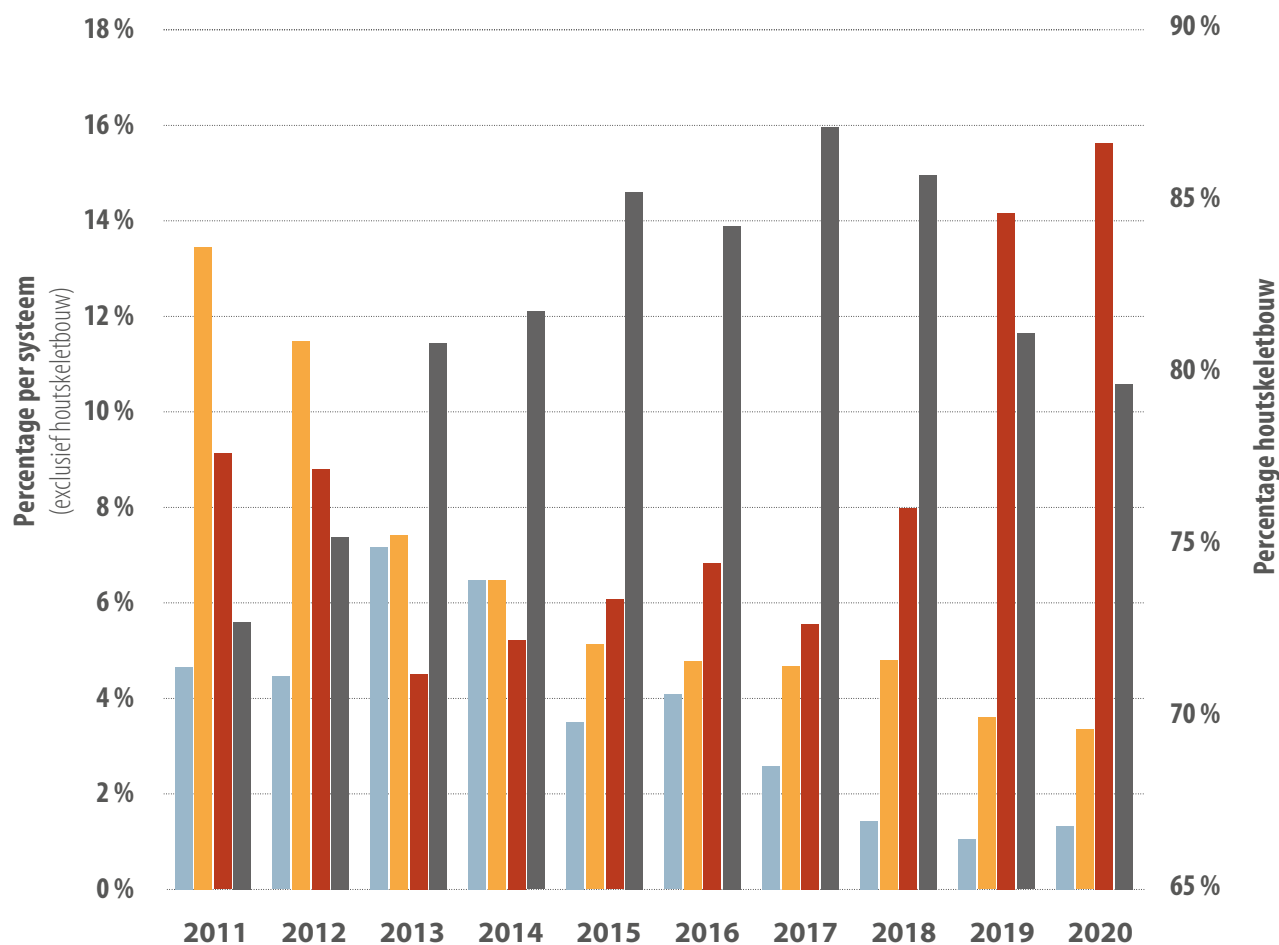
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bouwvergunningen afgeleverd voor een RUO	28 866	27 106	26 558	27 244	27 437	28 183	27 229	24 335	28 301	27 896
Totaal aantal RUO in houtbouw – export	648	703	618	795	764	1 003	684	811	699	708

- ..... Trendlijn (Bouwvergunningen afgeleverd voor een RUO)
- ..... Trendlijn (Totaal aantal RUO in houtbouw – export)

Figuur 8. Aantal bouwvergunningen voor RUO, ongeacht het houtbouwsysteem (linkerstaven), aantal RUO in houtbouw (rechterstaven), per jaar en trendlijnen.

6 | De houtbouwsystemen

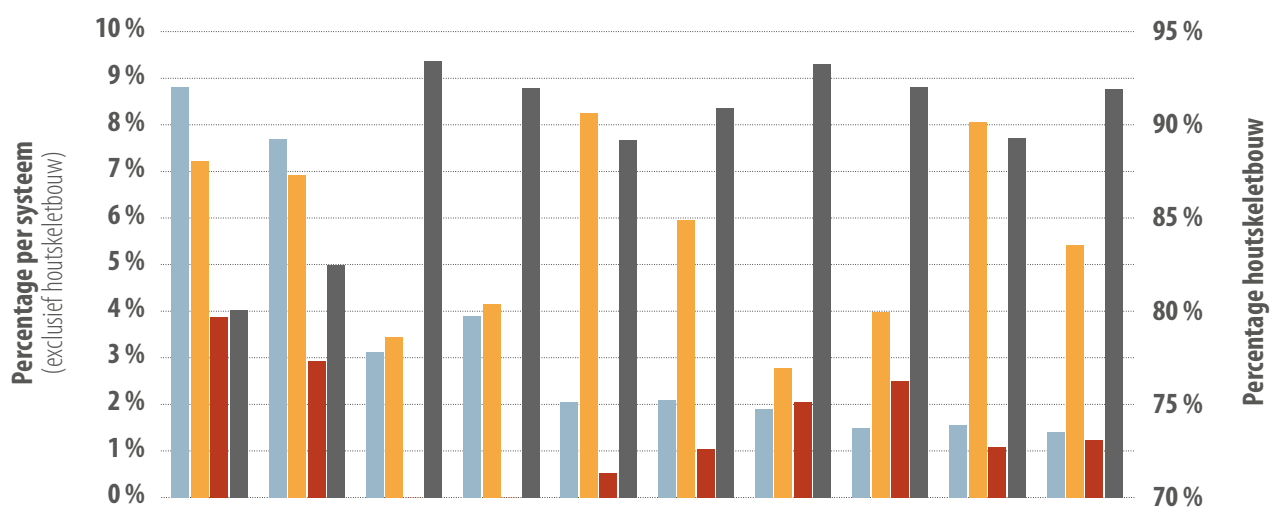
Zoals figuur 9 aangeeft, vertoont het aandeel van elk houtbouwsysteem een gevoelige evolutie over de laatste 10 jaar. Men stelt inderdaad een duidelijke daling van de houtstapelbouw en het palen-balkensysteem ten voordele van CLT (gelijmd en genageld) die een aandeel van bijna 16% van de residentiële houtbouwsystemen vertegenwoordigt! Dit systeem knaagt deels aan het marktaandeel van houtskeletbouw dat in 2020 onder de 80% marktaandeel van de houtbouwsystemen zakt.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Palen-balken	4,65	4,46	7,17	6,48	3,51	4,08	2,59	1,43	1,06	1,32
Houtstapelbouw	13,45	11,49	7,42	6,48	5,13	4,78	4,68	4,81	3,60	3,35
CLT (gelijmd-genageld)	9,13	8,81	4,51	5,23	6,07	6,84	5,56	7,98	14,17	15,63
Houtskeletbouw	72,77	75,24	80,90	81,81	85,29	84,30	87,18	85,78	81,17	79,70

Figuur 9. Marktaandeel van de houtbouwsystemen in nieuwbouw.

Deze trend komt helemaal niet tot uiting voor RUO. Figuur 10 toont inderdaad aan dat het aandeel van houtskeletbouw steeds belangrijker wordt ten nadele van het palen-balkensysteem en in mindere mate van houtstapelbouw. Het aandeel van CLT voor RUO blijft bijzonder laag.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Palen-balken	8,82	7,69	3,13	3,89	2,06	2,09	1,91	1,49	1,55	1,40
Houtstapelbouw	7,23	6,92	3,44	4,15	8,25	5,96	2,79	3,99	8,06	5,43
CLT (gelijmd-genageld)	3,88	2,92	0	0	0,52	1,04	2,06	2,49	1,09	1,24
Houtskeletbouw	80,07	82,46	93,43	91,96	89,18	90,91	93,24	92,03	89,30	91,93

Figuur 10. Marktaandeel van de houtbouwssystemen in RUO.

Het is normaal dat de evolutie van CLT voor RUO niet die van de residentiële nieuwbouw volgt. Het is immers een zwaarder systeem dat minder aanpasbaar is aan bestaande structuren.

7 | Niet-residentiële gebouwen

Tabel 3 geeft een beeld van de evolutie van de houtbouw van niet-residentiële gebouwen.

Het aantal bedrijven dat niet-residentiële gebouwen realiseert, lijkt deze laatste 4 jaar te stagneren en schommelt rond de 50.

In 2020 noteert men een duidelijke afvlakking van het aantal gebouwen en van de totale oppervlakte geproduceerde wanden. De coronacrisis heeft zeker een niet verwaarloosbare impact op deze houtbouwsector.

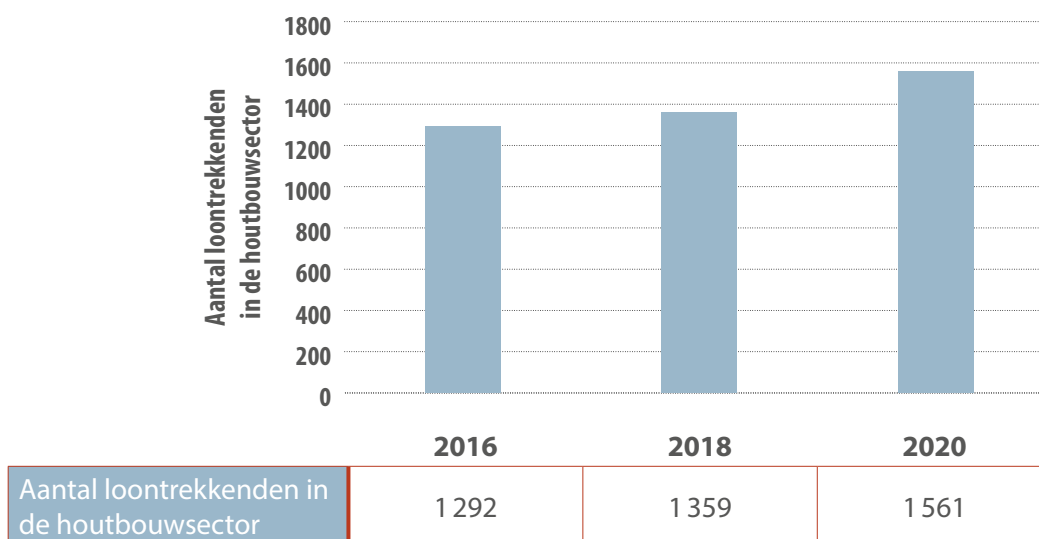
Jaar	Aantal bedrijven	Oppervlakte wanden	Aantal opgetrokken gebouwen	Aantal gebouwen export	Oppervlakte wanden export
2015	33	89 956	145	20	3 512
2016	36	95 732	118	10	6 140
2017	48	80 740	172	4	5 340
2018	49	134 624	176	4	14 585
2019	50	122 597	134	19	20 568
2020	45	85 740	89	10	12 573

Tabel 3. Evolutie van het aantal bedrijven die niet-residentiële gebouwen realiseren, aantal niet-residentiële gebouwen, totale oppervlakte wanden van deze gebouwen en export

Van alle bedrijven die aan de enquête deelnamen, dient opgemerkt dat de niet-residentiële houtbouw hoofdzakelijk het domein is van de Waalse bedrijven. In 2019 hebben immers slechts drie Vlaamse bedrijven (4 in 2020) aangegeven dat zij niet-residentiële gebouwen realiseren. De Waalse bedrijven vertegenwoordigen meer dan 80% op deze markt.

8 | Tewerkstelling in de houtbouwsector

Zoals figuur 11 aangeeft, kent de tewerkstelling in de houtbouwsector een constante stijging. De coronacrisis is echter bijzonder ontwrichtend voor de sector. De crisis heeft de sector in eerste instantie verlamd, daarna een boost gegeven om hem opnieuw te benadelen door een forse stijging van de materiaalpreizen. Daarom is het op dit ogenblik moeilijk te zeggen of de stijgende trend in de tewerkstelling zal bevestigd worden; deze moet over een langere periode geanalyseerd worden.

Figuur 11. Evolutie van het aantal loontrekkenden in de houtbouwbedrijven.

9 | Conclusies en commentaar

Ondanks een totaal aantal ondernemingen (149) dat deze laatste twee jaar nog nooit zo hoog was en een stijgende trend van het aantal nieuwe houtbouwwoningen sinds het begin van de enquêtes in 2011, lag de bedrijfsactiviteit in 2019 en 2020 lager. In 2020 heeft de coronacrisis de activiteiten van de bedrijven zeker belemmerd. De oorzaken zijn minder duidelijk in 2019, hoewel er in 2019 algemeen een vertraging van de economische groei, die in 2018 begon, werd waargenomen (Verslag NBB 2019).

De grootte van de bedrijven blijft overwegend beperkt met bijna 60% van de bedrijven die minder dan 10 houtbouwwoningen per jaar realiseren. Daarentegen lijkt het aandeel aan houtbouwbedrijven die meer dan 50 woningen per jaar realiseren, toe te nemen (dit vertegenwoordigt 15% in 2020). Toch zijn deze bedrijven alleen al goed voor de realisatie van meer dan 60% van de houtbouwwoningen!

De residentiële houtbouw vertegenwoordigt iets meer dan 2100 woningen in 2020.

In termen van marktaandeelen stellen we een duidelijke daling van de houtbouw vast. Het aandeel van houtbouw is verder gezakt tot iets meer dan 7%. Deze schommeling is niet noodzakelijk alarmerend. Wellicht is die conjunctureel en gelinkt met de sterke stijging van het aantal Vlaamse aanvragen tot bouwvergunningen voor de invoering, op 1 januari 2021, van strengere regels inzake energieprestaties van gebouwen. Als dit het geval is, zou men in de komende jaren een stijging van het aandeel van houtbouw moeten noteren. Indien de vergunningen immers wel zijn afgeleverd maar dat de bedrijven, als gevolg van de crisis, de vergunde gebouwen niet hebben kunnen realiseren, zou het herstel van de bedrijvigheid na de coronacrisis aanzienlijk moeten zijn.

Het aandeel van "houtskeletbouw" binnen de houtbouwsystemen vertoont een lichte daling maar deze daling is minder groot dan die van de houtstapelbouw of het palen-balkensysteem. Het houtbouwsysteem dat echt succes kent, is de gelijmde of genagelde meerlaagse massiefhoutplaat (CLT – Cross Laminated Timber of kruislagenhout). In RUO is CLT minder geschikt en volgt dus niet dezelfde trend.

De tewerkstelling (arbeiders en bedienden) kent een continue stijging in de houtbouwsector met iets meer dan 1 500 loontrekkenden.

Neen, bouwen met hout draagt niet bij tot ontbossing! Reeds in de eerste enquête over houtbouw (2011-2012) toonden wij aan dat de bouw van houten woningen in België slechts 2,44% van de jaarlijkse productie aan gezaagd structuurhout verbruikt. De impact van houtbouw op het bos is dus verwaarloosbaar. Maar afgezien daarvan, komt bijna 100% van het constructiehout uit Europa. Bovendien neemt in Europa de voorraad hout op stam voortdurend toe als gevolg van een combinatie van effecten, met

name enerzijds de continue toename van het bosareaal (640 000 ha/jaar over een periode van 30 jaar) en anderzijds een volume aan houtkap dat lager ligt dan de aangroei (73%). Met de 27% die niet geëxploiteerd wordt, zouden we om de 4,5 seconden een houtbouwwoning kunnen optrekken, zonder ons boskapitaal aan te spreken en dus zonder het bos in gevaar te brengen!!

De bouwfase van gebouwen vertegenwoordigt gemiddeld, ongeacht het gebruikte structuurmateriaal, 11%³ van de uitstoot aan broeikasgassen ...! Bovendien kan de structuur van gebouwen tot 50% van de totale hoeveelheid koolstof die erin is opgeslagen, voor zijn rekening nemen (30% voor de buitenschil en 20% voor de binnenafwerking)⁴. De eenvoudige beslissing om voor hout te kiezen, laat toe om, in functie van het gekozen bouwsysteem, 20 tot 50 ton CO₂ op te slaan tijdens de hele levensduur van het gebouw, en garandeert een vermindering van de CO₂-uitstoot met dezelfde hoeveelheid als hout gebruikt wordt ter vervanging van materialen waarvan de productie CO₂ uitstoot.

Houtbouw moet verder groeien! Ook al moeten wij ons niet schamen voor het Belgisch aandeel van hout binnen de bouwsector in vergelijking met onze Franse, Luxemburgse of Nederlandse burens, blijft het toch moeilijk te begrijpen dat, in een context van klimaatverandering, het gebruik van milieuvriendelijke en volledig hernieuwbare materialen zoals hout, niet de standaard wordt! Het aanmoedigen van het gebruik in de bouw van materialen uit lokale en hernieuwbare bronnen, die nauw aansluiten bij de principes van de circulaire economie, zou een doeltreffend en krachtig gebaar voor het milieu zijn maar ook een fantastische economische springplank voor een van de belangrijkste Belgische grondstoffen.

³ World Green Building Council. 2019. Bringing embodied carbon upfront: Coordinated action for the building and construction sector to tackle embodied carbon. Available from <https://www.worldgbc.org/news-media/bringing-embodied-carbon-upfront> [geraadpleegd op 18 augustus 2021].

⁴ Sustainable Brands. 2020. Operating vs Embodied Carbon in the Built Environment : The Difference and Why It Matters. <https://sustainablebrands.com/read/product-service-design-innovation/operating-vs-embodied-carbon-in-the-built-environment-the-difference-and-why-it-matters> [geraadpleegd op 23 augustus 2021].

De volledige resultaten van de enquête zijn in pdf-formaat beschikbaar op de website van Hout Info Bois:

<http://www.houtinfo Bois.be/tools/downloads>

Voor meer informatie blijven wij tot uw volledige beschikking op 02 219 27 43 of op het e-mailadres hf@bois.be

© Hout Info Bois - Mobic SA

Deze enquête werd uitgevoerd door Hout Info Bois in nauwe samenwerking met het Office Économique Wallon du bois en de Plateforme Construction Bois van de Confédération de la Construction Wallonne

www.oewb.be | www.ccw.be

